

tinacia immoderata est, ubi non voluntas rationi subicitur. Cæterum congruentia illa ad regulam rectitudinis, seu rectam rationem, involvit omnem eam perfectionem, quæ actioni non absolute ex naturâ actûs; sed secundum rectam rationem competit, ut adeo actus eò majora bonitatis suæ incrementa sumat, quò propius atq; perfectius conformat se rectæ rationi, & vice versâ eò propinquius accedat ad malitiam, quò longius abest ab ejus dictamine. Quoniâ autem Bonum est ex integrâ causâ, malum ex quovis defectu, ut rectè dicit Dionys. Areop. de divin. nom. cap. 4. fluit inde, quòd in omni actu moraliter bono inesse debeat aggregatio atq; concursus eorum omnium, quæ actui moraliter considerato aliquam largiri bonitatem queunt. Hinc requiritur 1. Bonitas, aut ad minimum indifferentia objecti. 2. bonitas finis, 3. bonitas mediolorum aliarumq; circumstantiarum. Quod si enim unum ex his deficiat, totus actus vitium contrahit.

XX. Bonitati contrariè opponitur malitia, quæ est *difformitas quædam ac defectus à Regulâ rectitudinis*. Et sic semper, si quiddam *zive* exprimi debeat, est exponenda; quamvis non ignarus sim, non deesse, qui eandem *integritatis defectum, vel unius, vel eorû omnium, quæ actui non absolute, sed secundum rectam rationem convenire debebant, causaliter* dici posse autumant, quorum etiam sententiæ in se & suo modo cognitæ, quo minus calculus addi possit, non obsto. Haud ineptè tamen me facturum puto, si formalem malitiæ rationem *defectum* nominavero, proficiscentem tum ab *omissione* illius, quod agi oportebat; tum à *commissione* ejus, quod agi haud addecebat: quandoquidem indubitatò verum est, utrumq; moraliter malum esse, & id, quod fieri debebat, non facere, & id, quod non debebat, ultrò facere; quâ de re prolixius differentem *Hornejum vide l. 2. Civil. Doctr. c. 7.*

XXI. Quæstio hîc mihi sub manu quasi nascitur, non rara illa quidem, sed nobilis ac Philosophis usitatissima. Cum enim hætenus, quantum id quidem in me positum fuit, de Bonitate & Malitiâ A.M. convenientibus differuerim, quæri potest, *annon dentur aliquot actiones mixtæ, seu tales, quæ simul sint bonæ & malæ?* Ne justò sim prolixior, *negativa* omninò est defendenda, cum accuratiores Philosophiæ cultores ad unum omnes affirmant, nullam actionem *in genere moris* posse bonam & malam esse simul; quia fieri nequit, ut actus aliquis ex hac vel illâ circumstantiâ malus, in ordine ad beatitudinem per se conducat homini, adeoq; non nihil bonitatis involvat. Quicquid enim defectum habet in